

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmna strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Za božične praznike.

Za nami je končana vojna deželno-zbornskih volitev, pred nami so prazniki, najlepši krščanski prazniki: božični prazniki. Za nas kristjane so bili ti prazniki svojčas prazniki miru in veselja. Saj so nam za sveti večer, na pragu praznikov zvonovi oznanjali angeljski pozdrav: Slava Bogu na višavah! In mir ljudem na zemlji. Staro in mlado, bogatinec v palačah in reveži v kočah so se veselili tega pozdrava in v znamenje tega pozdrava so praznovali te prelepe praznike.

Ali kakor se je v zadnjem desetletju marsikaj na svetu in v življenju narodov spremenilo, se je za nas Slovence spremenil tudi nekdanji pomen božičnih praznikov. Resnost vsakdanjega življenja nas je prisilila resneje razmišljati ali je evangelijski angeljski pozdrav, ki govori o miru med ljudmi na zemlji, tudi resničen, ali velja še tudi za današnje čase in razmere. In pri tem premišljevanju smo prišli do prepričanja, da je ta angeljski pozdrav postal za nas brezpomemben, oziroma, če bi bil pozdrav tudi še zdaj ostal isti, kakor je bil, ne poznajo ga več ljudje na zemlji, katerim je bil namenjen. Mir, povejte mi, kje najdete dandanes mir med ljudmi na zemlji, ali ga najdete še celo med tako malim narodom, kakor smo mi Slovenci? In posebno letos če se ozremo na komaj zaključeno bojno polje naših deželno-zbornskih volitev, ali moremo z mirno dušo reči, da vlada med nami mir? Ne! Miru za božične praznike niti tisti ne bodo mogli občutiti, ki se imenujejo zmagovalci v zadnjih volitvah. Miru ne bodo mogli občutiti tisti med njimi, ki imajo sploh še kaj vesti v svojem srcu. Kajti če imajo še vest, jih bo ta vest ravno ob času, ko bodo božični zvonovi oznanjali angeljski pozdrav o miru ljudem na zemlji, moralo globoko v dušo skeleti, da so si zastavo svoje zmage zamazali z najostudnejšimi nasilji, z gnusno zlorabo vere in cerkve v politične, zgolj posvetne namene, da so jo umazali z očitnimi hudo-

delstvi brezverskih volilnih sleparij. Samo lumpu je vseeno, če je zastava njegove zmage zamazana, oblatena in oskrunjena, ali pa je čista. Samo pocestnemu roparju je vseeno, kako je prišel do imetja tujega premoženja. Vsekogar pa, kdor ima še kaj tistega v srcu, čemur pravimo vest, pa mora postajati v dno duše sram take zmage, ki je za podobna cestnemu ropu, ki je sicer le delo brezvestnih rokovnjačev. Oni redki med klerikalci torej, ki imajo še nekaj vesti v sebi, o božičnih praznikih ne bodo občutili pravega miru v svojem srcu. Kako naj občuti v svojem srcu mir in kako naj na sveti večer odkrito raz prižnice pred jaslicami zbranim vernikom oznanja angeljski pozdrav tisti duhovnik, ki je ves čas med volitvami sveto vero vlačil v blato politike, ki je hujskal človeka proti človeku, brata proti bratu, ki je z nasiljem drugi politični stranki kradel glasove, ki je lahkovernost in nerazsodnost ubogega kmeta zlorabljal s strahom in grožnjami pred hudičem in pekлом, če ne bi tako volil, kakor on, duhovnik zahteva. Če ima tak duhovnik — in taki so bili večinoma vsi — le še količkaj vesti v sebi, potem je človeško nemogoče, da bi tak duhovnik pred obličjem tistega, čegar rojstvo se o Božiču praznuje, z mirno vestjo zapel: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!

In oni, ki vesti že zdavno nimajo več, ki so jo zatlačili v političnem blatu, ali bodo ti uživali mir za božične praznike? Ne! Ti bodo tudi za božične praznike nadaljevali svoje pustolovščine, svojo umazano politično gonjo deloma z zasmehovanjem in obrekovanjem onih, katerim so nasilno oropali njihove pravice; deloma bodo ravno o praznikih delali nove načrte za nove lumparije, načrte, kako bodo svojo „zmago“ izrabili sebi v korist, celi deželi v škodo, drugemu svetu pa v javno sramoto.

In kakšen mir pa naj imamo mi, ki smo se v zadnjem boju borili s poštenim orožjem za pravično stvar, le svojemu narodu in stanu v korist? Na zunaj nimamo

miru, ker ga odganjajo oni, ki bi imeli čuvati mir med ljudmi. Toda mir imamo v srcu, tu notri imamo bladejno zavest, da smo ravnali pošteno, ko smo se borili za to, da vržemo stranko brezvestnežev na tla, ker potem bi bilo pričakovati, da se naseli mir med nami, kajti ljudje, ki so do kosti poštene, niso še nikomur vedé kalili miru.

In tisti angel, ki bo o božični noči plaval nad zemljo, da izroči pozdrav miru, bo z zakritimi očmi švignil čez našo ubogo deželo, kajti tej ne more prinesiti miru, ker oznanjevalci božje besede sejejo strupeno sovraštvo in prepir. Bodimo mi bolj spravljivi, iz srca poženimo takrat vso mržnjo in ohranimo le ljubezen do zaslepljenec, ki še niso spregledali, kje je poštenje. Storimo le trden sklep, da si bomo vse prizadevali, da zmaga poštena kmečka stvar, zmaga s poštenim orožjem.

Bodimo pravični, toda trdni in nemahljivi na tem potu in le mi bomo priborili deželi oni mir, ki ga je tolikanj potrebna. V nadi na to, naj bo blagodejnejši mir v naših srcih!

Razgled po svetu

Državni zbor.

Pogajanja med Rusini in Poljaki zaradi reforme gališkega volilnega reda so se razbila in skoro gotovo je, da bodo Rusini obstruirali v državnem zboru in torej ta ne bo mogel rešiti finančnega načrta, ki je predpogoj, da se uveljavi uradniška službena pragmatika.

Poljaki med seboj.

Načelnik poljske ljudske stranke je Jan Stapinski, ki ga imajo nekateri za izvrstnega političnega voditelja, drugi za pustolovca. Gališki minister krajan Dlugoš ga je zdaj obdolžil, da si je dal izplačati velikanske zneske za stranko, katerih pa menda ni vseh porabil za strankine namene. Med temi zneski so tudi vsote, ki jih je država plačala njemu. Naši klerikalci so posebno vneti za Stapinskega in zdaj se bo videlo,

kdo je ta človek, ker bodo v državnem zboru interpelirali, če je država res izdala toliko denarja poljskim voditeljem.

Balkan.

Bolgarski četaši so razstrelili v Makedoniji most čez Vardar ter prekinili železniško zvezo s Solunom. — Princ Wied, bodoči knez albanski je izjavil, da prevzame to mesto, če mu velesile garantirajo posojilo 75 milijonov frankov. Radovedni smo, če jih bodo albanski roparji kdaj vrnili?

Saborske volitve na Hrvatskem.

Pri saborskih volitvah, ko so se letos prvič vršile svobodno brez vladnega pritiska, je zmagala hrvatsko-srbska koalicija z absolutno večino glasov. Klerikalna stranka prava, zlasti frankovci, so prodrli le z osmimi poslanci, dočim jih bo koalicija imela 48. Na Hrvatskem vlada splošno zadovoljstvo nad takim izidom in zato je pričakovati, da bo a dežela, ki je toliko trpela pod Cuvajem, kot kralj. komisarjem, dosegla zaželjeni mir in se ugodno razvijala.

† Kardinal Rampolla.

V Rimu je umrl zelo vpliven kardinal Rampolla, ki je bil že na tem, da bi postal l. 1893 papež, toda imel je preveč sovražnikov in je takrat naša monarhija protestirala proti njegovi volitvi. Rampolla je bil vsegamočen tajnik pod papežem Leonom XIII, a se je po izvolitvi Pija X. razžaljen umaknil iz javnosti.

Mona Lisa.

Glasovita slika Rafaelovo pod imenom Mona Lisa, ki je bila pred dvema letoma ukradena v Parizu, so našli sedaj v Peruziji v Italiji. Tat jo je hotel prodati in tako so ga zasačili. Slika pošljejo nazaj na Francosko.

Deželnozborske volitve v mestni kuriji.

Ljubljana.

I. volilni okraj

volišče na Cojzovi cesti:

Dr. Fran Novak	720
Josip Reisner	715
Ivan Kregar	216
Dr. Pogačnik	207
Ivan Mlinar	42
Fran Bartl	42
K. Pammer	186
Staudacher	184

(Oddanih 1246, praznih 67, 4 neveljavne, ostale razcepljene.)

volišče pri Sv. Jakobu:

Dr. Fran Novak	473
Josip Reisner	473
I. Kregar	402
Dr. Pogačnik	396
I. Mlinar	22
Fr. Bartl	22
K. Pammer	71
Staudacher	71

Izvoljena sta bila napredna kandidata

dr. Fran Novak
in
profesor Josip Reisner.

II. volilni okraj

volišče v „Mestnem domu“:

Dr. Ivan Tavčar	377
A. Ribnikar	372
Iv. Kregar	272
Dr. Pogačnik	265
Gašpar Stermšek	30
Jos. Zupan	30
K. Pammer	36
Staudacher	34

(Razcepljenih 5, praznih 35.)

volišče v „Unionu“:

Dr. Iv. Tavčar	677
A. Ribnikar	664
Iv. Kregar	272
Dr. Pogačnik	263
Gašp. Stermšek	70
J. Zupan	71
K. Pammer	171
Staudacher	167

(Neveljavnih 5, praznih 53, razcepljenih 16.)

Izvoljena sta bila kandidata narodno-napredne stranke

dr. Ivan Tavčar
in
Adolf Ribnikar.

Kranj-Škofja Loka.

V Kranju:

Dr. K. Triller	209
A. Sušnik	156

(Praznih 12.)

V Škofji Loki:

Dr. K. Triller	89
A. Sušnik	136

(Neveljavnih 9.)

Izvoljen je bil kandidat narodno-napredne stranke, podžupan ljubljanski

dr. Karel Triller.

Kamnik-Radovljica-Tržič.

V Kamniku:

Dr. P. Pestotnik	136
Dr. V. Gregorič	173

(Neveljaven 1, praznih 8.)

V Radovljici:

Dr. P. Pestotnik	57
Dr. V. Gregorič	81

(Prazne 3.)

V Tržiču:

Dr. P. Pestotnik	63
Dr. V. Gregorič	80

Izvoljen je bil, kakor je bilo pričakovati, kandidat S. L. S.

Idrija.

E. Gangl	147
M. Arko	181
E. Kristan	126

(Praznih 18.)

Treba je ožje volitve med naprednim kandidatom E. Ganglom in klerikalnim kandidatom. **Zmaga naprednega kandidata zagotovljena**, ker je parola socijalno - demokratične stranke, da volijo protiklerikalno.

Postojna-Vrhnika-Lož.

V Postojni:

Jos. Lavrenčič	302
Dr. J. Marolt	69

Na Vrhniki:

Jos. Lavrenčič	104
Dr. J. Marolt	244

V Ložu:

Jos. Lavrenčič	46
Dr. J. Marolt	26

Izvoljen je kandidat narodno-napredne stranke

Josip Lavrenčič.

Dolenjska mesta.

Novo mesto:

Julij Mazelle	164
B. Remec	80

(Šuklje 1, praznih 17, neveljaven 1.)

Kostanjevica:

J. Mazelle	40
B. Remec	11

(Prazne 4.)

Krško:

J. Mazelle	80
B. Remec	23

(Razcepljen 1.)

Črnomelj:

J. Mazelle	69
B. Remec	64

(Prazen 1.)

Metlika:

J. Mazelle	154
B. Remec	92

(Prazne 4, neveljavna 1.)

Ribnica:

J. Mazelle	79
B. Remec	80

(Prazne 4.)

Višnja gora:

J. Mazelle	11
B. Remec	30

(Prazen 1.)

Izvoljen je bil kandidat narodno-napredne stranke:

Julij Mazelle.

Slovenija

s Izld volitev Deželnozborske volitve so, izvzemši v veleposestniški kuriji, kjer bo itak voljenih 10 Nemcev, končane. Položaj je tak kakor je bil pred volitvami: vse stranke ohranijo svoje mandate. Narodno-napredna stranka ima naslednje zastopnike: Josip Turk, dr. Ivan Tavčar, Ad. Ribnikar, Josip Reisner, dr. F. Novak, dr. K. Triller, Josip Lavrenčič, Julij Mazelle, dr. Vladimir Ravnihar ter Milan pl. Šuklje, katera dva poslednja sta bila izvoljena v trgovski in obrtni zbornici. V Idriji je prišlo do ožje volitve, toda izvoljen bo gotovo naprednjak

Engl. Gangl. Razmerje glasov v bodočem deželnem zboru bo torej isto, kakor poprej. Prišlo pa je v zbornico od napredne strani par novih, dobrih sil, ki bodo skušale zastopati tudi one tisoče in tisoče volilcev, ki so ostali brez svojih zastopnikov. To so v prvi vrsti samostojni kmetijski volilci, ki nimajo še svojega poslanca. Zato se zlasti veselimo, da je prišel v zbornico Julij Mazelle, ki je s svojim delovanjem v Beli Krajini pokazal, da ima ljubezen in pravo razumevanje za kmečke koristi. Kaj je treba zdaj storiti, mora biti vsakemu kmečkemu volilcu znano. Ustanoviti si moramo sami močno agrarno stranko, in to je tembolj treba, ker v dež. zboru nimamo nobenega zastopstva. Od sleparske klerikalne stranke, ki se je dozdej pokazala ne samo za nezmožno, da bi vodila deželno gospodarstvo, ampak tudi za krivično in zapravljivo, imamo pričakovati le polom in zavoženje tega gospodarstva. Zato se pa združimo zavedni možje in ustanovimo lastno kmečko stranko, ki mora kot prva v deželi priti do nji pristojne ji veljave!

s **Iz drž. zbora.** Državni poslanec dr. Ravnihar je vložil interpelacijo na železniškega ministra ter zahteval, da ukrene, da ukrene, da se bodo napravili dvojezični napisi na vseh postajah od Spielfelda do Trbovelj in od Maribora po koroški železnici, nadalje pa tudi na savinski železnici od Celja do Velenja. Vsi razglasi in svarila v uradnih prostorih in v železniških vozovih, v kolikor so namenjeni občinstvu, naj bodo dvojezični in sprevodniki naj kličejo imena postaj v obeh jezikih, kakor je to predpisano.

s **Nove veličine prihajajo na površje.** Primarij dr. Vinko Gregorič, ki je bil še to pot izvoljen za deželnega poslanca v mestni skupini Kamnik-Tržič-Radovljica, je vložil prošnjo za stalno upokožitev. Zatrjuje se, da je določen za bodočega deželnega odbornika in da mu bo moral napraviti prostor — dr. Ivan Zajec, čegar zvezda je jela med klerikalci nevarno temneti.

s **Nesreča v Vremskem Britofu.** Nesreča v Vremskem Britofu je pokazala, kako slabotne so človeške sile proti sili narode. Kljub temu, da so od vseh strani hiteli na pomoč, se pet dni ni posrečilo vodo izsesati, ali skale prevrtati. Brez upa, da se bo posrečilo delavce rešiti, so se rešilna dela nadaljevala. Delali so noč in dan in tako se je posrečilo, da so prišli v torek zjutraj do onih, ki so bili v gornjih delih. In res so našli še dva delavca živa. Po poročilih sta še živa delavca Rumuna z Ogrskega. Našli so ju v sredo ob 5. uri 10 minut zjutraj. Bila sta še pri močeh, eden je šel še peš do bližnje hiše, na zraku pa sta potem oslabela. Odpeljali so ju v Trst v bolnico. Prvo njuno vprašanje je bilo: »Kateri dan je že?« Tretji, Žužek iz Škoflje, je bil mrtev blizu izhoda in imel preklano črepinjo. Prvi trenotek se je vse razveselilo nad rešitvijo dveh ljudi. Dru-

gih se ni upalo tako kmalu najti. Pri nadaljnem delu pa so že včeraj opoldne dobili še drugih deset ponesrečenih rudarjev, ki so utonili v vodi. Spravili so jih iz jame.

s **Pred nakupovanjem čevljev po takozvanem »Schneeballensystem«**, ki obstaja v širjenju kuponov pri tretjih osebah, se občinstvo odločno svari v lastnem interesu, da se obvaruje škode. Ta način razpečavanja blaga je po naših zakonih prepovedan.

s **Velika nesreča** se zdi marsikomu, če dobi slabo kavo, ki je ne more piti. Gotovo je pa že vsem znano, da napravi dobro kavo Kolinska kavna primes, ki ji da izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo. Zahtevajte torej povsod izborno Kolinsko kavno primes, ki ima tudi to prednost, da je izvorno domače blago, edino te vrste sploh. Vsaka slovenska gospodinja naj rabi samo Kolinsko kavno primes!

Nikdo ne misli v zdravih dneh rad na to, da zamore i njega enkrat zadeti prepil. Ali semtertja je treba nato misliti, in za take slučaje, kakor tudi za opečenje, otisnjenje, oteklost itd., naj se ima Fellerjev bolečine odpravljajoči zeliščni esencfluid z znamko »Elsafluid« v hiši. Iz lastne izkušnje zamoremo to sredstvo svojim čitateljem najtopleje priporočati. Naroči naj se od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 318 (Hrvaško) poskusni tucet steklenic za 5 kron franko. Istotako naj bi bile Fellerjeve odvajalne »Elsakroglice«, 6 škatlic za 4 krone franko vedno pri hiši.

Zahvala.

Volitve za kmečko, oziroma splošno kurijo so končane. Izid je takšen, kakor smo že od začetka, ko so začeli glasovnice raznašati, pričakovali. Z vsa silo so se vrgli v volitev kaplani, župniki, župani, tudi učitelji in falirani lemenatarji, plašili ubogo kmetško ljudstvo z raznimi strahovi in proti volji ljudstva pritiskali na glasovnice nepriljubljene kandidate. Poleg tega je igrala tudi pijača in še marsikaj drugega veliko vlogo, česar vsega od naše strani ni bilo.

To premišljujoč moramo priti do prepričanja, da je vsak glas, ki je bil za našo samostojno kmečko stranko oddan, več vreden kot deset po farovžu prisiljenih. Naši glasovi so bili čisti, prostovoljno oddani, nekupljeni in neprigoljufani, zato se jasno vidi, na kateri strani so značaji.

Prvič sem kot kandidat nastopil, zato me tem večje veselje navdaja, ko sem videl toliko mož poštenjakov in požrtvovalnih sotrudnikov za prvi začetek samostojne kmečke stranke. Odkrita ljubezen me žene, da se vam tem potom najiskreneje zahvaljujem za zaupanje, ki ste mi je izkazali pri prvi in drugi volitvi ter za prijazen sprejem na naših sijajnih shodih in sestankih po celem krškem okraju.

Ostanimo si zvesti in prihodnjič bo zmagala naša kmečka stvar!

Velike Malence, 16. dec. 1913.

Matija Kožar.

Dolenjske novice

d **Z Vač.** G. Majdič še vedno strelja kozle brez puške. Dne 7. in 8. t. m. je smel naprednjake in rekel, da ni vreden odveze in svetih zakramentov oni, ki bere »Slov. Dom« in »Dan«. Ne bodite no smešni, g. Majdič. Nesramni ste bili tudi, ko ste rekli, da so nesramno agitirale liberalne barabe, ki so zmožne najgrših svinjarij in lumparij. G. Majdič, povejte no po pravici, v kateri stranki se gode večje svinjarije in lumparije kot v vaši. Namesto da bi bila stranka vzor, ker je vero v zakup vzela, je najbolj sleparska in lumparska. Ali vam hočemo natrgati par cvetk s smradljivega vrta vaše stranke? Danes ne storimo tega, ampak o prvi priliki, ko se boste spet zaganjali v nas. — Svetogorski Lovšin je cel teden dirjal okrog volilcev, da je nazadnje resno zbolel. Pravimo, da se za take kandidate poteguje, ki so njega vredni, toda sramota za volilce, ki se dajo pregovoriti. Drugi naš sosed župnik Knol je pa še vsled svoje sirovosti volilno pravico zgubil. Le pomislimo, kako bi bilo sram poštenega kmeta, ko bi prišel ob volilno pravico! Toda Knola je sram, kot volka strah in bil je tako drzen, da je pred voliščem kmetom pritiskal Zajca in Lampeta na glasovnice. Ubogi petolizniki, kdaj se bodo spametovali!

d **Št. Jernej.** Iz j a v a. V št. 46. »Slov. Doma« z dne 15. novembra t. l. je neki dopisnik priobčil iz Št. Jerneja notico, v čigar vsebino je vtaknil iz kroga družinskih razmer — osebo Iv. Krhima, župana v Šent Jerneju. Sedaj govorijo nekatere gotove osebe, da sem podpisani dopisnik omenjene notice v »Slov. Domu«. Izjavljam s tem kategorično, da jaz nisem v nikaki zvezi s tisto notico, niti z drugimi enakimi dopisi v »Slov. Domu«. Stojec pa trdno na demokratični podlagi, se ne strašim boriti se za pravično stvar, pa če tudi nekaterim osebam ni to prav. Izjavljam pa dosledno, da bom osebe, ki slične lažnjive in neosnovane govornice raznašajo, brez pardona sodnijsko zasledoval. — Št. Jernej, dne 17. grudna 1913. — Fr. Schmit, trgovec.

d **Popotnik po Straži in Soteski.** Ker od Straže in Soteske ob Krki vedno toliko berem in slišim, sem se med volitvami enkrat podal tudi v ta kraj pogledat. Gredoč skozi vasi sem takoj spoznal, da bivajo tukaj veliko bolj zavedni možje, kakor pa po vaseh na onem bregu Krke. Imajo svojo gospodarsko organizacijo, ki jo vodita g. Klinc, župan in gostilničar na Gor. Polju, za spodnji okraj pa g. Faleskini, opekarnar v Dol. Straži. Samo škoda je, da se ta za našega kmeta prekornostna organizacija ne razširi tudi venkaj po celi prečinski in šmihelski fari in sploh po celem novo-meškem okraju. Nazaj grede iz Soteske sem tudi vpraševal, če bi bilo po drugih krajih mogoče kaj napraviti z razširjenjem

take kmečke organizacije, pa sem povsod dobil v odgovor, da bi se že dalo kaj več narediti, če bi se gg. Klinc in Faleskini le še malo bolj okorajžila in bi seme le še malo bolj posejala tudi drugod. Treba je le par prijateljskih sestankov, na katere se povabi zanesljive može iz vsake vasi in laho bi nastale povsod tam koder jih je potreba. Zvedel sem, da se je o tem že govorilo in sklevalo, ali samo s sklepanjem se ne pride nikamor naprej. Treba je tudi res delati! Potujoč skozi Gor. Polje bi se bil v tej zadevi rad kaj pogovoril z g. županom Klincem, pa sem že med potjo zvedel, da ga ni doma. Škoda, rad bi bil osebno poznal tega moža, o katerem zdaj klerikalni časopisi toliko pišejo. Mora biti že dober mož, drugače bi ga falotje ne napadali. No, sem se pa oglasil pri svojem starem znancu sotelskem župniku, o katerem se zadnji čas tudi veliko govori in piše. O kako se je ta Kristusov namestnik spremenil, odkar ga nisem več videl. Preje me je vselej prijazno sprejel, če je tudi vedel, da nisem popolnoma pristaš S. L. S. Zdaj pa komaj, da mi je odzdravil na moj vljudni pozdrav. No, Miha, se je zarežal nad menoj, kaj pa ti spet tu okrog kolvrtiš po moji fari? Bi koga rad ujel za volitve, kaj ne? — Ej, kaj bom jaz revež lovil, saj ste jih že vi polovili, kolikor se je dalo. — No, po kaj si pa prišel k meni? Bi rad zopet kaj zvohal v farovžu, pa Klincu nesel na nos, kaj? — Veste gospod župnik, čisto po pravici rečeno, prišel sem vas vprašat, če morda vi veste, kdo je tisti falot, ki zdaj tako pogosto g. Klinca napada po naših katoliških listih. — Kaaj, jaz ti bom dal falota, kdo je falot, haa? — No, no, nikar častiti božji namestnik, nikar se tako ne razburjajte! Saj nisem vas obdolži, da vi napadate poštene ljudi, torej vam tudi nihče ne sme očitati, da bi bili falot. Mislim sem le, da vam je kaj znano, kdo od te strani vedno pisari po naših bogoslužnih krščanskih časopisih. — Jaz ti že pokažem naše »bogoslužne« krščanske liste, ti liberalna grdoba ti. Naši krščanski listi so za to tukaj, da vse uničimo, kar se nam ne mara brezpogojno pokoriti. — Pa g. župnik, če mislite vašega Klinca na ta način uničiti, se bojim, da ste ravno napačno struno zadeli. — Kaj mojega Klinca! Jaz ne poznam nobenega Klinca več. Kar je enkrat bilo, je minilo. Zdaj se gre le za to, ali jaz, ali on, enega mora vrag vzeti. — No, potem g. župnik, pripravite se kar že zdaj vi na to. — Dobro, da imam še precej urne krače in gibčna bedra, zakaj on, ki se imenuje božji namestnik v Sotelski, bi me bil pri tisti priči, ko sem oči v oči povedal, kar sem imel na srcu, od same jeze nemara še ubil. Tako pa sem zdrav prišel čez most na ono stran proti Toplicam, kjer sem obiskal svojega prijatelja topliškega župnika, o čemer pa prihodnjič kaj več povem.

d **Tržišče.** Strune na goslih morajo biti prav ubrane in če so te v neredu se

slišijo iz njih votli, zgrizeni glasovi, ko se na njih brenka. — Ja, ja, čisto nič drugače kakor prav tako je, gospodine kaplan, če se zmerja farane s prasci, pijanci in kurbami, če prosi trtne uši na vinograde svojim faranom, če se tako napije, da se valja po blatu, da se priduša, da sili v grudice kakim frajlam in jim piha na srce, da ima tako dolg jezik, da ga brusi ob može, ki so vsega spoštovanja vredni. — To ni nikakor malenkost, ni bagatela, ampak dovolj grdo in pohujševalno. — Kaj? — Pri volitvah smo propadli. Pa nič čudnega to! Še čudimo se, da se je še toliko naprednih pokazalo, če pomislimo kako sta letala okrog, cel teden pred volitvami naša črnosukneža in njihovi backi, ter nasprotno, da se od naše strani skoro nič ni delalo. Ne bomo pisali obširneje. Le izrečena naj bo vsa čast, ves ponos onim, ki so ostali značajni in so oddali svoje glasove po pameti. Tistim pa, ki so pristopili h koritu in so svoje prepričanje prodali, bodi v obraz rečeno: pfuj! **Več naprednih.**

d **Iz Tržišča.** O jej, ko bi ti moj dragi čitatelj vedel, kako strašno kosmate in rogate kozle strelja naš kaplan!? Hu! Da res, kar na cele cente smeha nam dela to človeče. Pijan kot božji volek se valja po blatu, kolne kot čič. Na prižnici zopet rohni nad »Slov. Domom« in se s tem maščuje nad njim, da ga imenuje »svinjski dom«. Vse Johančine lumparije v Vodica, vse tisto, pravi, so špekulirali liberalci in sedaj mečejo na nas; vsa kolesa so polomili pri avtomobilih, tako so se liberalci podili iz Ljubljane v Vodice. — Krek in Kamila, ah vse tisto trdi on, je sama laž! — »Gostilničarji, ako ne boste držali z nami, vas pogubimo«, se grozi. In kako lepo oliko razume; vsak je pri njem »ti Jože« ali »ti Janez«. In najbolj smešno je to, ko grozi, da bo tistemu, ki se bo drznil še o njem pisati v »Dom«, napravil tako dolga ušesa, kot jih ima osel. — Ha, ha! Jaz bi pa dejal, da jih ima že sam in sicer še malo dalje kot osel, na pameti namreč. Saj vedno sam trdi, da je v glavi prehlajen. In kako odkritosrčno in prepričevalno mu to vsak verjame. Jaz bi mu tudi verjel, če bi dejal, da ni samo v glavi bolan, ampak, da ga tako včasih trga in muči revmatizem po udih. — I no, kaj se hoče? — V naši cerkvi je tik pred oltarjem lepa klop, ki jo je dal napraviti sedanji župnik. V njej sedi med mašo kaka gospoda in velikokrat je tudi prazna. Tam za vrati v zakristiji pa se vidi čestokrat stati možička z molkom v roki, o katerem pravijo, da je župnikov oče. Čudno! »Spoštuj očeta in mater« pravi božja zapoved, torej se svojega preprostega očeta ne sramuj, ako si ti več kot on. — Naj bi vendar gospodine malo natančneje preštudirali božje zapovedi in politiko popustili. Seveda rečeno je: »Ne glejte nas, samo verujte nam, sicer vas bo trgal hudič.« »Molite za našo slabo obnašanje in prehlajene glave« modruje kaplan. —

Treba bo res enkrat pokore in moliti za nje, pa ne z rožnim vencem v roki, ampak drugače!

d **Iz Hotiča.** Sama lastna pamet po izkušnji nas je zmodrila, da smo prodrli 1. decembra na pravo pot. Tudi 9. bi bili na površju, ko bi imeli naši volilno pravico in ne bi bili nekateri vsled boleznih zadržani. To je grozno razkačilo našega duhovnega očeta, da se je oprtal in pozabil na svojo očetovsko čast in šel od vasi do najbolj priproste kočice prosit za glasovnice. Otrokom je podaril tu in tam beli krajcar, da je s tem kazal svojo darežljivost v podobi črnega Miklavža. Kmetje zapomnite si: pred par leti je rekel župnik: kdor bo bral »Slovenski dom«, ne grem po bero k njemu. Ali drži dano besedo? Kmalu bomo več pisali, zato se pa zdaj pridno naročajte na »Slov. Dom«.

d **Škocijan.** (Dvogovor Fuksa in Prama.) V farovškem hlevu sta otepala plesnovo krmo dva konjička. Pritoževala sta se nad današnjimi slabimi časi, ki so se vkradli celo v farovške »štale«. Pram, še precej rejen, je imel danes besedo in poučeval iz lastne skušnje svojega muhastega sotrpina Fuksa, ki je kazal rebra svoje žalostne konjske postave. Pram: »Vendar so minile enkrat te preklicane volitve. Toliko že nisem garal, odkar tlačim zemljo in odkar bivam pod »gostoljubno« farovško streho. Britko sem se varal v misli, da se mi bo tu dobro godilo, češ, da pridem med živinske samaritane. Nekaj časa se še, zdaj pa dan za dnem, noč za nočjo vedno prenašati te osle« — („Fuks, boš že oprostil trpkemu izrazu, ki izvira iz dna užaljene konjske duše.“) Pa še na posodo morava biti raznim organistkom, mežnarjem in celi čukuladi ob paradah. Kadar se bodo pa še Marijine hčere emancipirale, naju bodo pa še te jahale. »Jerum, jerum, kaj naju še čaka v tej nehvaležni družbi«, vzdihne potrti Fuksel in nadaljuje: »Veš, ti moj dragi sotrpin, jaz sem se že poslužil vseh 99 konjskih muh, da se na lep način odkrižam teh pijavk. Krmežljavčka, mojega gospodarja, ki me je zastavil ob priliki neke tožbe z znanim »brezvercem« Durjavo, ki mu je trn v peti, sem enkrat na starovski gmajni prekopicnil, da je delal salto mortale kakor v cirkusu, kjer se je vežbala naša svetnica Johanca. Pa se je menda mazal s Smolnikarjevo lurško vodo tako, da se je kmalu zopet izlizal. Drugič sem poskušil, ko sva šla obhajati — brez uspeha — no nazadnje so me hoteli pa vpreči. Tu sem se trdovratno upiral in upiral, kakor sedaj liberalci farovski komandi, in ne zastonj. Vožnje sem se rešil — radi jezdarjenja sem se pa vdal v božjo voljo — in v srečno misel tistega liberalca, ki bi me po Babjem kolenu napodil, malo bi poskočil — zeleni Tonček bi se pa najdel v grapah — pobiral svojega nesrečnega rojstva kosti — jaz bi se s hlimbo vstal nedolžen kakor Lah v košu, kakor sem se naučil od gospodarja. »Veliko si že pretrpel, vem« od-

vrne Pram — „a tvoj Krmežljavček se mi pa vseeno smili, ker ga ti nevgnani liberalci tako preganjajo. Veš, našim gospodarjem se gre za vero, za kmeta pri volitvah.“ Fuks: „Osel neumen — sedaj pa že vidim, da si docela farške sorte. Ti še danes, po tolikih britkih izkušnjah verjameš. — Veš, jaz ti bom razgalil do golega, do obisti naše gospodarje, naj bo potem že fajmošter, kaplan, ali pa cela njihova banda s ta kunštnim Jožetom po vrhu. Odkar sem jim slepo vdan, zvem radi njihovega zaupanja marsikaj. Zadnja trohica mi je padla iz oči pri minulih volitvah. Poslušaj: Kjerkoli je slutil, da imajo glasovnico v hiši — povsod je šel fižol in koruzo ružit, da s tem pokaže, kako je vnet za kmetski blagor. Veš, tako je ob volitvah. Sicer izvoha le take bajte, kjer se odrešuje za kmeta pri pečenih jajcih in brhkkih devicah — mene pa enostavno pusti stradati pred hišo — kot cucka. Odkar sem pod farovško tlako, sem se privadil tudi vohunstva. Zunaj lahko prislušujem — kako jih farba in vleče za nos, tako da nazadnje ne ve, je-li mandelj ali babca. S sladkimi besedami, povrhu še z grožnjami raznih šparkas, s hujskanjem in sploh s sredstvi, ki so za kmeta občutni. Konečno nakajfa še ženske — in kjer ona hlače nosi, tam dobi pa Tone glasovnico v kremplje. Veš, te kremplje bodo kmetje še kleli, kleli, da bo groza. Za celih šest let bodo zopet gospodarji dežele, kmet bo pa plačeval doklade in davke — da bo zija.“ Pram: „Prav imaš! Tudi meni se je videlo to pehanje noč in dan za glasovnicami — sumljivo. Dobro delo se samo hvali — ni potreba v dosego teh sleparij in sredstev, ki so jih zmožni le zbesneli farji! Uvidel sem, da imajo liberalci prav, da se niso vtikali niti najmanje v agitacijo — ker kako dolgo se bo kmet še hudiča bal, bo far oral. Naj plačuje, naj strada, naj zapuščá domovino, naj pušča posestva na boben — prav se mu godi, dokler bo slepo verjel farju. Pyrhova zmaga z enim glasom večine — naj priča, da je še precej mož, ki se ne strašijo ne farja — ne hudiča — ki obsojajo z glasovnico v roki — pogubonosno delo kmetskih zastopnikov. Vsa čast tem možem, kremenitim značajem — to so možje, ki so usmiljenja vredni, da morajo trpeti za butce, farške volilce, ki so popolnoma brez možgan.“ — Nadaljni pogovor je pretrgal iksast organistek, ki je podil fuksa v št. Jernej brzojaviti, da je farška stranka v moralnem oziru temeljito pogorela.

d **Škocijan.** Odgovor na razne napade Domoljuba. Sneg je legel na škocjanske hribe in zimska tišina se je naselila med mirne gorske prebivalce. Tudi zvonovi na Telčah niso več brneli. Mežnar je popustil sv. Jakoba, da ga prah razjeda in črvi pomikajo, in se drsal okrog sestradan, prepaden, s pajčevino v trebuhu in s čevlji brez podplatov; kajti šlo je za „sveto stvar“, kjer je igral vlogo velikega agitatorja. Ti ubogi revček, reci gospodom, da ti drugič

dajo čevlje podtemplati. Pa tudi od Škocjana je brila mrzla burja in zagnala v hribe ubogega konjička, ki je moral nositi nadležnega kaplana in agitirati za volitve. Ni čudno, da so se ljudje skrivali pred vsiljivim kaplanom in zapirali vrata, ko so zaslislali peketanje konjskega kopita. Pa ne samo dan, tudi noč so uporabljali za svojo agitacijo, da, celo cerkev, spovednica in naš preljubi, preljubeznjivi, vedno resnico govoreči „Domoljub“ je moral podpirati njih nehvaležno delo. Vprašamo samo, gospod kaplan, ali ste slislali zvečer, ko ste stikali okrog vasi, moliti v liberalnih hišah rožni venec? Ali ste pomislili, da delate nam krivico, ko ste nas zmerjali v cerkvi z nesramneži, maloverci, brezverci? In to ste govorili v cerkvi, ki je Bogu posvečena, v cerkvi, ki so jo naši predniki s trudom postavili in Bogu posvetili, ne pa za to, da bi nas zmerjali v njih mladi kaplani in pobirali od njih ključke, kar se je zgodilo na Druščah. Gospod Anton, mladi ste še, mladi, pa sčasoma bo že boljše. In gospod kaplan, čemu se potegujete za telškega mežnarja? Poznate pregovor: Gliha vkup štriha. Ali smo mu mar branili kdaj voliti z Vami? Nikdar ne! Pač pa zahtevamo, da se malo več briga za cerkev, kakor se je do sedaj, če hoče jesti naš kruh. In kaj sanjate o naših liberalcih, da so se upirali, da ne bi bilo maše na Telčah, in kaj govorite o naših potih in se vtičete v naše razmere, ki jih tako malo poznate? Ali veste, da se je ravno škocjanski župnik Bohinc upiral proti maši in da je ravno on skušal dobiti prokuraturo čez Metelkovo ustanovo. Ali niso bili ravno naprednjaki, ki so se poganjali za mašo, kakor gospod Jermančič iz Drušč in drugi? Ste že slislali, kako je bilo s tistim hribcem, ki se je peljal nekoč v Škocjan, pa ni mogel nazaj, ker so bila pota preslaba? To je bilo takrat, ko so klerikalci gospodarili v občini. Ne rečemo, da so sedaj dobra, a takrat so bila še desetkrat slabša. In kaj delajo Vaše barabe? Ko še Vas ni bilo na svetu, smo mi orali po teh hribih in upamo, da še bo, ko že vas davno, davno več ne bo. Bili ste prvi, ki je nas zmerjal z barabami in upamo, da ste tudi zadnji . . . Vam pa možje, ki še danes niste spoznali ljudi, ki nas tako nesramno zmerjajo, naše iskreno sožalje, da še vedno pljujete v lastno skledo. Hribci.

d **Iz Št. Ruperta.** Malo časa pred komaj končano volitvijo je prifrčal k nam v št. Rupert splošno znani agitator in je med drugim predavanjem tudi tistega strašnega kmetijskega sovražnika v misel vzel, namreč zajca, t. j. da se bo lovski zakon preuredil in da bo kmet smel zajce streljati. Trditi moram res, da je zajec v večjo škodo kmetu kakor v korist, vendar pa zajec ni tako strašen hudodelec, kakor je obsojen. Saj je vendar ponižen in tako rad beži — celo še pred miško. Jaz ga ne mislim posebno zagovarjati, ker sem bil

tudi jaz deležen škode njegovega hudodelstva, ampak nekaj družega omenjam. Dobro se še spominjam let 1848 in 49, ko se je po kmetih razlegala narodna pesem: Kmetič le bod' vesel — kar si letos prejel — Bog ti je dal 'z nebes — hval' ga zares! Tavžent in osemsto — zamirkaj si prav zvesto — osem in štirideset — piše se let. Flinte že pokajo — gospoda se jokajo — kmetič gre žiher frej — s flinto naprej itd. Res so pokale flinte ali puške, a ne samo na zajce, ampak tudi na nedolžne koristne ptičke. Skoraj že vsak smrkavec je imel puško in je streljal za zabavo uboge koristne in pevske ptičke, tako, da so te koristne stvarce skoraj popolnoma ugonobili in so še dandanes nekateri ptički jako redki, katerih je bilo prej obilo. Pa tudi drugih nezgod se je veliko pripetilo. Želeti bi bilo, če se že lovski zakon preuredi, naj bi se pametno, da ne bo kmetu v večjo škodo kakor pa v korist. — Breški Jože.

o Gorenjske novice o

g **Iz Trate v Poljanski dolini.** Volitve so končane. Zdaj je vse tiho, le kakšen klerikalni mož se še malo pobaha, češ zmagali smo. Saj taka zmaga je res lahka, kjer nobeden ne nasprotuje. Klerikalci so pa vsako priliko posvetili agitaciji. Šli so razni podobarji in drugi ter hujskali žene, kako naj nadzorujejo svoje može, da bodo klerikalno volili. Da žena veliko stori, ako zelo prigovarja možu, jim je pokazal doktor Krek, ker pri tem je res ženska veliko storila, če mu je deviški venec odvezla. Napredni možje, kmalu bodo spet pri nas občinske volitve. Ako bodo spet prišli ti hinavski obrekljivci, pokažite jim vrata, ker najprej vas obrekujejo, potem se pa hinavsko prilizujejo. Napredni možje, priporočam vam, naročite se na „Slovenski dom“ ker ta list pošteno zastopa naše koristi. Tebi, „Slovenski dom“, pa želi veliko naročnikov in predplačnikov eden, ki ni kimavec.

g **Iz Poljan.** Volitve so končane. Če tudi nismo dosegli tistih vspehov in večine kot smo jo pričakovali, je vzrok izdaja v lastni stranki in osebnosti. Prižnica je že res nam snedla nekaj glasov, še več razne obljuje, kaj vse bo poljanska občina dosegla, če voli na ono plat. To je premotilo marsikoga, da je potuhnjeno oddal glas za katoliške može kakor so profesor Jarc, Čoč in drugi, češ: dobro bo pa le, da plačajo dolg naši občini, ne bo treba nam. Večino je pa nam snedla osebnost, maščevanje iz trgovskih in drugih ozirov. So tudi pri nas ljudje, ki hočejo kaj veljati, a kakor hitro se jim vse ne izpolni pri občini in ne dobe tu malega koritca, pa obrnejo sukno, češ, pa jim nagajajmo. V prepričanju, da Bog vedi, kaj so naredili, so volili nasprotno in še nekatere omahljivce potegnili za seboj. Pa pustimo te, možje se ne morejo imenovati, in naj kažejo še tako gorečnost do katoliške cerkve v pismih do cerkvenih dostoj-

janstvenikov s pričetkom: Velikanski gospod Buh! Može taki še nikdar niso bili, in ne bodo. Kar zadene zadnje občinske volitve pred več kot dvema letoma, je res, da je igrala pri neki najbolj veljavni klerikalni osebi korporalskega obnašanja in ošabnosti sama osebnost in sovraštvo do svojih bližnjih sorodnikov, kar ne kaže nobenega pravega krščanskega ali katoliškega prepričanja. To ve vsa fara, pa če ne ta, pa večina občine in ga z malimi izjemami tudi po tem obsoja. Rekli smo, da je nekaj tudi izdala agitacija v cerkvi, kjer se je zadnje nedelje agitiralo: Gre za vero in nič drugega kot vero. Posebno se je še klicalo ženske na pomoč, naj delajo pri svojih možeh, da bodo katoliško volili. Nič se ne čudimo, da so nekatere ženske malone znorele in obdelovale svoje zakonske polovice, da so se nazadnje vdale radi ljubega domačega miru. Volili so sicer zdaj še tje, a v srcu so mislili drugače in prihodnjic pa bodo že drugače. Veliko je mož, zrelih, že v letih, ki so jako verni in pobožni, ki se pa niso uklonili, prepričani: Vera nimā z volitvijo nič opravi, ker je ne drže poslanci, ampak mi sami. In ostali so trdni, če tudi so opravljale nekatere tercijalke, da bodo liberalci podrlji vse cerkve; drugi zopet lagali, da se je na shodih in sestankih govorilo, da ni Boga in druge take laži. Zadnje so posebno živo razpravljali in opravljali Brdarci, za kar bodo nekateri morali še te laži dokazati pred sodnijo. Ravno tako se bo vsakega prijelo, ki govori o kupovanju glasov od naše strani. Sami ste v tem mojstri. Če kradejo celo duhovniki naše glasovnice in jih zamenjujejo z onimi za duhovnika in dr. sv. pisma, a znanega prešestnika, potem ni čudno, če zarobljen hribovec najprej krade in potem pa govori okrog ta in ta me je hotel podkupiti. Ko se ga zagrabi za jezik, vse zataji in prekličē. V Domoljubu iz Poljan omenja trgovca Dolinarja in vpraša, koliko so pomagale bukvice Vodiške Johance. Res, še zdaj niso dale tega, kar bi se pričakovalo, a počakajte, da bralci dorasejo in dobe volilno pravico. Znano je vsakemu, da je novice o Vodiški Johanci le mladina brala in hlastno požirala te duhovske posebnosti in sleparije. Johančine krvi se prav nič ne drži trgovca Dolinarja; hudo so pa ž njo okropljeni škof in drugi duhovniki, ki so mirno gledali in trpeli to sleparijo v farovžu v varstvu duhovnikov. So si pač obetali mastnih dohodkov. Sploh pa najhujši katoliški pristaši od tu, posebno Brdarci, ki so šli gledat ta sleparski čudež, še danes verjamejo vanj, ker v svoji kratkovidnosti ne morejo verjeti, da bi „gospod“ kaj takega delal, kar ni res. Vodiški čudeži bodo že obrodili svoje, o tem nič straha; zdaj je še le začetek. Domoljubov ali Lažljubov dopisnik vse prebrska in vse vidi v naših vrstah, naj se še malo potruji v Javorje in vpraša ondotnega župnika o čednostnem življenju njegovih vernih ovčic. On že ve, kakšne so, saj jim je z malo

izjemo pritisnil katoliške može na glasovnico, vpraša ga naj, s kom je ta in ta Marijina hči v drugem stanu. Če bode resnico povedal, kar pa ni navada pri teh gospodih, bo zvedel prav čedne svinjarije. Na koncu le še par besedi o politiki v cerkvi. Do novejšega časa je bil z malimi izjemami mir, ni se uganjalo politike v cerkvi. Staremu duhovnemu svetniku kot župniku je gotovo to hudo, o tem smo prepričani. Prepričani smo pa tudi, da bode to rogoviljenje o brezvercih, brezverskih časopisih rodilo ravno nasprotni sad. Čas gre naprej, in čas tudi prinese svoje. Ti pa, ki mislijo Bog vedi kako dobro cerkveno delo napravijo s tem, so pa nazadnje le cerkvene miši, ki cervki tu hitreje, tam bolj počasi spodjedajo cerkvene stebre. Mi pa pojdemo svoja začrtana pota naprej.

g Iz kamniškega okraja. Katerim ljudem se bo treba v prihodnje še bolj izogibati? — Tistim, ki še danes verujejo v vodiške čudeže, dalje tistim, ki so slepili ljudstvo, da jim bo pobila toča, ako ne volijo klerikalno in slednjic tistim, ki razbijajo shode, ker se boje, da bi ljudstvo izvedelo o resnici, da je imel dr. Krek ljubavno razmerje z žensko, ki je o njem marsikaj poročala, a on jo ni tožil. Take vrste ljudje ne le samo, da — lažejo, ampak oni tudi denuncirajo (**kamniški dekan**) in kradejo (**župnik Rihar iz Mekinj**). In takim ljudem je ljudstvo še pomagalo k izvolitvi ali celo k sijajni zmagi, s katero se ponasajo. Ljudstvo pač ne ve še o teh, zgoraj navedenih čednostih, skrbeli pa bomo mi za to, da o vsem tem izve in se prepriča, kako se ga je izkoriščalo.

g Iz staro- in novooselških hribov. Kakor zakleti sovragi so se spustili farovski hlapci v volilce samostojnih kandidatov. Sedaj pijani od zmage, vpijejo in šikanirajo tiste, ki so volili iz prepričanja, a ne na povelje. Ko bi ti kupljeni možički spoznali, kako njih moč pada, bi gotovo bolj tiho se hvalili. Koliko protiklerikalnih glasov je bilo leta 1908. v splošni kuriji, koliko v kmetski skupini? Ali ti je kaj znano, Jaka? Sedanje volitve v kmečki skupini so pokazale, koliko mož-volilcev misli po svoji pameti v naši občini. 78 glasov je dobil vsak samostojen kandidat od 280 volilcev, in to brez vsake agitacije. Vaša zmaga je le zmaga strahovlade, nasilnosti in sleparstva. Očita se, da se za kupico vina nagne volilec na napredno stran. Dokažite, ako ne, ste lažniki! Zakaj pa šaljivci povprašujejo, kdo je plačal ono pojedino za klerikalne agitatorje, ki se je zaužila drugi dan po 1. decembru t. l.? Dalje govorijo, da so potem proti večeru častili boga Bala, namreč s tem, da so se po blatu valjali kakor nekdanji Izraelci pred zlatim teletom. Župan je pa podporo delil s klofutami po sistemu »Domoljuba«: »boj na nož!« Sliši se tudi, da imajo doli na Sovodnju kar štiri mlinarje najnovejšega sistema dr. Lampeta. Šalo na stran

in delo na dlan. Može, vidi se, da nas ni tako malo, ki bi se vstrašili pokazati svoje mišljenje. Združimo se in delajmo za kmečko samostojno organizacijo! Sedaj, ko je treba naročevati časopise, naj pridobi vsak teh mož še enega za »Slovenski Dom«. Kdor je sam naročnik, ko ga prebere, naj ga posodi sosedu in naj čita tudi »Domoljub«. Ne z vpitjem, zabavljanjem in grožnjami, ampak s poukom in vstrajnostjo moramo biti vedno za takojšnje volitve, da nas ne bodo zopet iznenadili. Ne vstrašimo se vsake sape, naj piha od koder hoče, saj naše delo je pošteno: stvar, da kmet naj voli kmeta, a ne jaro gospodo! Se še vidimo!

Nisem tisti, ki ga imate na piki.

g Iz Cerkelj. Pred deželnozborskimi volitvami je povabil naš župnik vse tiste volilce, ki na vsak migljaj capljajo za njim, v svoj Ljudski dom. Tam jih je najpoprej obkladal z osli, nakar so mu slamnati kuruzniki prikimali. Potem jim je zabičal, da morajo vsi tako voliti, kakor on ukaže, če bi tudi farovško mačko volili. Seveda so bile te duševne reve pripravljene na vse. V nedeljo 14. t. m. pa je župnik mesto pridige hvalil nezavedne farovške sužnje, kako veličastno da so pokazali svoje katoliško prepričanje, ker so, ne iz proste volje, pač pa na njegov ukaz in pritisk raznih njegovih podrepnikov, volili tako, kakor je on zahteval. No, pa saj so bili že na volišču poplačani, ko so videli dim župnikove vržinke, med tem, ko so ti reveži svoj čik trdo držali za zobmi. S pomilovalnim nasmehom smo gledali te uboge reve, da jim je župnikova hvala tako ugajala. Z velikim apetitom je marsikateri teh revežev jedel repo z zeljem brez črnega kruha, meneč, da je to farovška pečenka. Oj, pomilovanja vredni nevedneži, ali res ni prostora v vaših glavah za samostojno osvoboditev izpod farovškega jarma? Za boga milega, kmet, prebudi se iz mrtvila! Otrsi se jerobov, začni misliti s svojo glavo, potem ti zasiže solnce pravice in boljše bodočnosti!

o Notranjske novice o

n Telovadno društvo »Sokol« v Logatcu priredi dne 31. decembra svoj običajni Silvestrov večer, ki bo imel letos posebno lep in bogat spored. Največjo pozornost bodo brezdvomno vzbujale logaške Sokolice, ki to pot prvič javno nastopijo in sicer z ženskimi prostimi vajami za vse-slovenski sokolski zlet leta 1914. Po daljšem premoru bomo tudi zopet imeli priliko občudovati naše ljube malčke, ki bodo izvajali proste vaje s palicami. Pevski zbor »Sokola« zapoje štiri pesmi, med temi »Venček slovanskih narodnih pesmi«. Na vsporedu je tudi solo-petje ter produkcija na glasovirju. Obilo smeha bo gotovo vzbujal komičen prizor s petjem: »Pri za-

kotnem pisarju«, v katerem nastopijo naši najboljši »diletantje«. Pa tudi pri šaljivi nodejanki »Putifarka« gledalci ne bodo mogli štediti s smehom. Ob nastopu novega leta se nam obeta krasna alegorična slika, po polnoči pa vesela in živahna prosta zabava s plesom, kakor je že običajno na prireditvah logaškega Sokola. Sokolov Silvestrov večer je bil do sedaj pri nas še vedno ena najlepših društvenih prireditev. Zato upa odbor, da bo tudi letos mogel na tem večeru v polnem številu pozdraviti ne le vse društvene člane, temveč prijatelje sokolske misli sploh ter jim ustmeno voščiti veselo in srečno novo leto. Na svidenje! Na zdar!

n Iz Zagorja na Pivki. V sredo smo pokopali gosp. Matijo Faturja. Rajnik je županoval 33 let naši občini. V vseh letih se je izkazoval trdnega in značajnega moža, ki ni klonil tilnika, tudi ne pred oblastmi, kadar je šlo za blagor občine. Sedaj je malo takih županov. Zapustil je petero otrok, katerih najstarejši je prevzel po njem županski posel. Lep sprevod je pokazal, kako so ga občani spoštovali. Domači zbor mu je v slovo zapel 3 žalostinke.

n Iz Postojne. Volitev v mestni skupini se je izvršila kakor je bilo pričakovati. Z velikansko večino naprednih glasov je zmagal naš kandidat gosp. župan Josip Lavrenčič. Ljudstvo je govorilo in pokazalo maziljenim gospodom, da zna samostojno misliti in se ne pusti komandirati raznim kaplanom, katehetom in živinozdravnikom črnega kalibra. Nič niso pomagali razni oginatorji, a la Puc in drugi, ki sta letala prvič v zrakoplovu brez motorja in propelerja iz hotela Pri Kroni. O ta šment, da v tem hotelu že drugič taka smola! V Postojni, kjer imamo mi dolžnost plačevati državne, deželne in občinske obveznosti, menimo, da imamo tudi pravico svobodno misliti in govoriti in se ne pustimo vplivati od raznih plačanih regentov, ki jih pošilja S. L. S. za naše žulje v Postojno, da bi ljudi nadlegovali s svojimi nasilnostmi. K volitvam so poslali klerikalci celo gardo komisarjev iz Ljubljane. Imeli smo čast videti viteza ogrske krone, dr. Engelberta Pegana, barona sirkove metle Gostinčarja, Puca in g. Balončka-Janežiča. No, vsa ta compagnia bella je bila v Postojni na predvečer in potem drugič dan primerno sprejeta in odslovljena. To bo vedel najbolj povedati avijatik Puc s »Sek-Sek-Bleriot« modelom. No, gospodi so jo primerno skupili in si ne bodo nikdar več želeli priti agitirati v Postojno. Gostinčarja so primerno sprejeli volilci v

restavraciji pri Leonu in mi v znak posebnega spoštovanja poklonili mesto šopka — metlo, ki je služila v dekoracijo sobe in zabavo gostov, v kateri je sedela njega ekselencija z zlatim cvikarjem. Zvečer je bila vsa Postojna čarobno razvestljena. Postojnska godba je napravila podoknico novoizvoljenemu poslancu in na to sprevod po mestu, ki je bilo vse v zastavah. Na Soviču pa so pokali topiči v znamenje, da je Postojna vesela zmage, ki je pokazala, da je naše mesto napredna trdnjava, ki ne klanja tilnika pogubonosnemu klerikalizmu. Ljudstvo je napravilo gosp. županu pred njegovim stanovanjem viharne ovačije, nakar se je g. poslanec primerno zalivalil občinstvu ter naglašal, da to ne gre toliko čast njegovi osebi, pač pa zavednim volilcem, ki so danes že drugič pokazali z glasovnicami v rokah značaj mesta Postojne. Nato je zbrana množica med pohodom se ustavila pred Vilharjevim spomenikom, kjer je odkritih glav zapela »Hej Slovani«, nakar je šel sprevod dalje po celem mestu. — Velikansko navdušenje je pokazalo, da je za Postojno bil lep praznik, ki bo ostal vsem volilcem v trajnem spominu in da vé ceniti pomen današnje zmage. Postojnskim volilcem pa kličemo: Živeli in naprej do novih zmag, kadar nas dolžnost zopet pokliče na volišče! Živeli zavedni in značajni volilci mesta Postojne! Na zdar!

Književnost.

Slovenski kmečki koledar za l. 1914. Izdal in založil Vekoslav Spindler v Celju. Cena 90 vin., po pošti 1 K. Koledar ima za kmetovalca jako praktično vsebino in poleg tega jako lepe povesti, poučne sestavke in politični pregled v letu 1913. Toplo priporočamo vsakemu, da si nabavi za nizko ceno tako prikladen koledar. Dobiva se pri izdajatelju v Celju.

Razno

* **Operacija na pokaz.** V Carigradu se je pred kratkim zgodilo, da je bil sultan priča pred sodiščem. Gre pa za bivšega sultana Abdula Hamida, h kateremu je prišel sodni dvor v njegovo palačo, da ga zasliši kot prič. Spor, za katerega se gre, izvira še iz dobe njegove vlade. Tedaj je zbolela njegova priljubljena hči, princezi-

nja Zulejka, na vnetju slepiča. Zdravniki so izjavili, da jo je mogoče rešiti le z operacijo. Sultan ni imel pravega zaupanja v tako operacijo, bal se je, da bi princezinja ne umrla. Zdravniki so ga pregovarjali. Sultan se je končno dal pregovoriti ter ukazal, naj izvrše tako operacijo na pokaz. Dobili so v neki bolnici pacientko, ki sicer ni imela vnetega slepiča, marveč neko bolezen v ušesih, toda za to jim ni bilo. Navzlic temu, da se je na vse mogoče načine branila, so ji izrezali slepič. Žena je operacijo srečno prebila, in šele potem je sultan privolil, da se tudi njegovo hčer reže. Kmalu nato je pa žena, ki je bila operirana, postala zelo siromašna in bedna. In ker si ni mogla drugače pomagati, je tožila bivšega sultana Abdula Hamida, naj ji vrne slepič. Gre pred vsem za denarno nagrado škode, ki jo od sultana pričakuje. Sultan je bil zaslišan in je tudi potrdil, kar se je zgodilo. Turško sodišče pa je razsodilo po turško: odložilo je razsodbo na nedoločen čas.

* **Draga nezvestoba.** V družabnih krogih v San Louisu je vzbudila veliko senzacijo tožba baronice Uršule Kalinevske iz Wiesenbadena, ki jo je naperila proti milijonarju Hurleyu. Gre se za deset milijonov mark, ki naj jih plača Hurley, ker ni držal besede, da vzame baronico za ženo. Baronica se je seznanila z bogatim Amerikancem na precej čuden način: Hurleyev avtomobil se je namreč zadel v avtomobil baronice. Pri tem je odletel milijonar iz avtomobila prav poleg baronice, ne da bi se poškodoval. Hurleyu je to tako ugajalo, da se je zaročil z baronico. Čez nekaj časa pa se je razmislil. Baronica zdaj trdi, da je za potovanja in razne priprave za svatbo izdala več nego pol milijona kron.

* **Rodbinska žaloigra.** Iz Bukarešte poročajo: Pred kratkim se je tu odigrala grozovita rodbinska drama. Bančni ravnatelj John Testibau se je vrgel pod železniški vlak, ki ga je popolnoma raztrgal. Ko je sodna komisija prišla v njegovo stanovanje, je našla njegovo ženo zadavljeno. Imela je vrv okoli vratu. Iz pismom, ki jih je ravnatelj zapustil, je razvidno, da je ženo umoril iz ljubosumnosti. Sicer pa je bil ravnatelj tudi v finančnih težkočah. Zapustila sta pet majhnih otrok.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

gospodinjam

iz EDIJE slovenske tovarne v Ljubljani.

Naše življenske smotre.

naj že bodo bogastvo, ugled, čast, srečno rodbinsko življenje, visoka starost ali kaki drugi ideali, moremo samo doseči, ako smo zmožni za delo, zdravi, sveži in bodri.

Ali tudi pri najbolj zdravem človeku lahko nastanejo razmere, ki mu ovirajo delavno moč in s tem zabranijo dosego ciljev. Kako lahko si s prehlajo, prepihom, vlažnostjo ali naleženjem kaj nakopljemo.

Posebno požiralnik in vrat sta v tem pogledu jako občutljiva.

Na srečo se pa, kakor vemo iz izkušnje, influenza, bolečine v vratu, hripavost, praskanje v vratu, težko požiranje, zaslezenje in podobne nezgode dajo odvrniti, ako rabimo Fellerjev blažeči in razkrajajoči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsafluid«.

Priporočajo ga mnogi zdravniki, tako n. pr. g. dr. R. Schmidt v Pittenu, ki piše: »Z »Elsafluidom« sem dosegel sijajne uspehe. Gospod M. Polsterer, Grubbach pri Scharensteinu piše: »Ako od hripavosti ne morete govoriti in imate pri roki

»Elsafluid«, je nadloga kmalu odstranjena.«

Vsakemu bralcu priporočamo, da ima to sredstvo vedno pri hiši, saj stane 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko samo 5 kron, 24 malih ali 12 dvojnatih steklenic 8 kron 60 v. Takisto naj bi za urejo prebave, telesnega odvajanja in menjavanja snovi vedno bile pri roki Fellerjeve odvajalne, tek pospešujoče rabarbarske kroglice z znamko »Elsa kroglice«, 6 škatlic stane samo 4 krone. Oboje razpošilja franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 318 (Hrvaško).

... bec.

Razširjajte „Slovenski Dom“ od hiše do hiše!

SLADIN je znamka za SLADNI ČAJ!

Dr. pl. Trnkóczya Sladni čaj je prazvir vseh sladnih izdelkov in da kri, moč, zdravje. Za dojenčke je Sladin kot redilno sredstvo varuh otrok. Za vsakega bolnika izvira zdravja. Da odraslim bolnikom kakor zdravim okusen, redilni zdravilni zajuterk. Poraba Sladina prihrani v gospodinjstvu 50% na denarju, 2/3 na mleku, polovico na sladkorju. Vse te koristi potrjujejo vsakdanja zopetna naročila. 1/4 kg za 60 vin. se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko.

Glavne zaloge so v lekarnah Trnkóczy: na Dunaju, Josefstädterstrasse 25, Radetzkyplatz 4, Schönbrunnerstrasse 109, v Gradcu, Sackstrasse 4, v Ljubljani, lekarna Trnkóczy z vraten rotovža. — Zena lastnika te lekarne je vzgojila svojih 8 zdravih otrok s Sladinom.

Čitajte slovenska zgodovinska romana:

Kralj Matjaž.

Cena 2 K, po pošti 20 vin. več.

Opatov praporščak.

Cena 1:80 K, po pošti 20 vin. več.

Obe knjigi se dobivata v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg vefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, linega 10 K, najinejši prsni puh 12 K — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

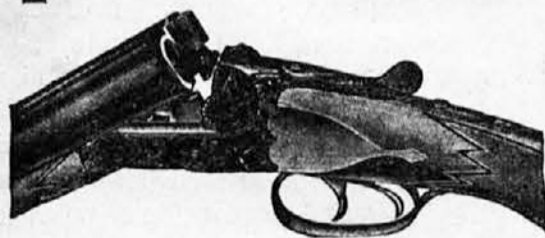
Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako sthovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 2 K; 14, 16 K; zglavniki 8 K, 8 K 60 h, 4 K. — Pernice 260 cm dolge, 140 cm široke K 13 —, K 14 70, K 17 80 in K 1 —; zglavniki 90 cm dolgi, 7 cm široki K 4:50, 5:20 in K 5:70; podpernica iz močnatega ribastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12:50, K 14:50. Razošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar 63

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko. Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLJE - KOROŠKO ::

PIŠITE PO:

CENIK

1913 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev.

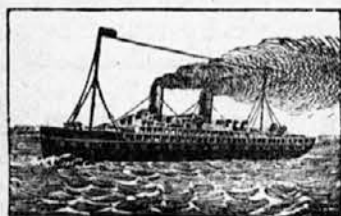
4 pari čevljev za samo 9 kron.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, sem bil pooblaščen velik oddelek čevljev daleč pod izdelovalno ceno spraviti v denar. Prodajam torej vsakomur: 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoširano, z močno zbitimi usnatimi podplati, veleeleg. najnovejša fazona, velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo 9 kron. Razpošilja po povzetju

J. GELB, izvoz čevljev, Novi Sandec, Galicija št. 123. 93

:: Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. ::

Samo 5 dni iz HAVRE v NEW-YORK

vozijo francoski brzoparniki, najkrajša in najcenejša vožnja.

Veljavne vozne listke (šifkarte) za Ameriko in vozne liste iz Amerike nazaj v domovino po najnižji ceni izdaja edini

Ed. Šmarda
oblast. konces. potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

: Samo pet dni! : v hiši Kmetške posojilnice, nasproti „Figovca“.

Loterijske številk.

Dvignjene v soboto, 13. decembra 1913.

Linc: 64, 6 47, 87, 65.

Dvignjene v sredo, dne 17. decembra 1913.

Trst: 32, 77, 51, 79, 10.

Lastna tovarna
ur v Svici
1887
Zahtevajte JUBILEJNICENIK "zastoj"
1912
Fr. Čuden, Ljubljana.